

REFERAT

Møte i Avlsrådet for geit

Tidspunkt: Onsdag 14. september 2005, kl. 09.30 – 15.30

Deltok: Åge Lohn (leder), Veronika Fagerland, Tormod Ådnøy, Vibeke Vonheim, Heiko Paulenz, Thor Blichfeldt og Ingunn Nævdal (sekretær). Ewa Wallin deltok på sak 19/05 – 23/05
Lars Erik Wallin deltok på sak 27/05

Forfall: Helga Kvamsås

Saker:

- Sak 19/05 Innkalling og sakliste
- Sak 20/05 Referat fra telefonmøtet 11. mai 2005
- Sak 21/05 Årets seminsesong; forsøk, produksjonsmål og disponering av seminbukkene
- Sak 22/05 Seminringen og bukkeringene. Plan for arbeidet framover.
- Sak 23/05 Seminstasjon for bukker
- Sak 24/05 Framlegg til nytt jurvurderingssystem
- Sak 25/05 Eksteriørfeil hos kje
- Sak 26/05 Fagrapport 2004
- Sak 27/05 Realisering av "nyorganiseringen av geiteavlen"
- Sak 28/05 Tidspunkt, sted og program for møte i Fagforum geit
- Sak 29/05 Referat- og orienteringssaker
- Sak 30/05 Eventuelt

Sak 19/05 Innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste godkjent.

Sak 20/05 Referat fra telefonmøtet 11. mai 2005

Ingen kommentarer til referatet.

Sak 21/05 Årets seminsesong; forsøk, produksjonsmål og disponering av seminbukkene

I løpet av juli måned ble 10 unge bukker fra sanerte besetninger og 10 elitebukker fra bukkeringer fraktet inn til Geno Hallsteingård Seminstasjon. Disse har stått i produksjon siden ca. 1. august. Alle bukkene har levert godkjent sæd. Det er kassert en betydelig mengde doser fra enkelte bukker, mens andre bukker har svært god sædkvalitet. Bukkene kan bli stående i produksjon en stund til utover høsten.

I forbindelse med årets seminforsøk har Team Semin ved Heiko arrangert fire møter for deltakere (Nordkjosbotn, Bodø, Skei i Jølster og Rauland). Det var kun produsenter som har deltatt i tidligere forsøk som fikk muligheten til å delta i år. Antall påmeldte var 32 og antall geiter i forsøket er ca. 800. Det benyttes forsøksdoser fra begge puljene med seminbukker.

Heiko gjennomgikk forsøksoppsettet. I tillegg til feltforsøket vil det bli gjennomført noen analyser med hensyn på sædkvalitet på laboratoriet. Dersom det er sammenheng mellom disse analyseresultatene og tilslagsresultater i felt, kan denne metoden brukes til å eliminere bort de dårligste seminbukkene før utsending av sæddoser.

Dokument som fulgte saken:

- Informasjon om seminbukkene 2005
- Sæddoser produsert pr. 28.08.05

Vedtak: Avlsrådet går inn for at seminbukkene blir stående i produksjon på Hallsteingård til det er lagret 200-300 doser per bukk (400-600 strå). Dette er nok antall doser til å få granska prøvebukkene og samtidig ha nok doser på lager til å benytte den/de beste som elite. For å unngå mye bruk av enkelte elitebukker, og med det fare for innavl, må antall doser utsendt per bukk begrenses.

Team Semin AS sender søknad til Mattilsynet om å få godkjent eierinseminering på geit innen 5. februar 2006. Dersom formalitetene går i orden tas det sikte på å få gjennomført opplæring av eierinseminører før 1. juli 2006.

Sak 22/05 Seminringen og bukkeringene. Plan for arbeidet framover.

Thor hadde utarbeidet et notat om planene for bukkeringene og seminringen framover.

Prosjekt "Friskere geiter" legger helt nye premisser for avlsarbeidet på geit. Etter hvert som flere og flere besetninger sanerer, vil antall besetninger i bukkeringer bli redusert. Det vil bli granska færre bukker i bukkeringene og seminringen må gradvis ta over granskinga. Spørsmålet er ikke *om* bukkeringssystemet opphører, men *når* dette skjer. Enten må det skje en langsom avvikling av bukkeringene i takt med nedgangen av besetninger i ring, eller så må det være en rask og styrt avvikling av bukkeringene.

Thor sitt forslag var at 2005 er siste året det settes inn prøvebukker i bukkeringene og at tilskuddet per bukk reduseres gradvis framover. Avlsrådet var ikke enig i en så rask avvikling av bukkeringene. Seminringen må vise at den fungerer før bukkeringene avvikles. Tilskuddet kan reduseres, ved for eksempel å ha strengere krav til dattergrupper, for å overføre midler til seminringen.

Alternative kriterier for utbetalig av tilskudd ble diskutert. Kvalitet bør vektlegges. Tilskuddet kan for eksempel utbetales på grunnlag av gode paringer.

Det bør også settes inn prøvebukker fra ikke-sanerte besetninger til semingransking. På den måten kan "gode gener" bedre utnyttes og det blir en bedre genetisk spredning i avlspopulasjonen.

Dokument som fulgte saken:

- Notat til sak 22/05 av Thor Blichfeldt
- Reglene for seminringen

Vedtak: Notatet om planene framover for bukkeringene og seminringen bearbeides i forhold til det som kom frem i møtet. Notatet legges fram for godkjenning i avlsrådet før det sendes ut til avlsutvalga i fylkene. Avlsutvalga for geit skal ha mulighet til å behandle saken i eget fylke før den legges fram for diskusjon i førstkommende møte i Fagforum geit.

Sak 23/05 Seminstasjon for bukker

En seminstasjon for bukker skal etter planen stå ferdig til seminsesongen 2006. Etableringen av stasjonen er organisert som et prosjekt med daglig leder i NSG Semin, Thor Blichfeldt, som prosjektleder.

NSG Semin ønsker at Avlsrådet for geit gir noen rammebetingelser for stasjonen.

Dokument som fulgte saken:

- Innspill fra Avlsrådet for geit til NSG Semin AS, oktober 2004

Vedtak: Avlsrådet for geit går inn for følgende rammebetingelser for en egen seminstasjon for bukker:

- I 2006 vil det sannsynligvis bli satt inn totalt 50 bukker på stasjonen, men tallet kan stige fort og det bør være en kapasitet på 100-150 bukker.
- I en periode framover vil det fortsatt være aktuelt å ta inn seminbukker både fra sanerte og ikke-sanert besetninger. Det må derfor være mulig å dele stasjonen inn i to separate avdelinger.

De økonomiske forholdene rundt etableringen og drift av seminstasjonen må diskuteres videre i sammenheng med endringene i avlsopplegget på geit.

Sak 24/05 Framlegg til nytt jurvurderingssystem

Behovet for å endre systemet for jurvurdering har vært et tema i både fagforumet og avlsrådet tidligere. På bakgrunn av konklusjonen i fagforumsmøtet i oktober i fjor har Avlsutvalget for geit i Møre og Romsdal sendt avlsrådet et brev om framlegg til nytt jurvurderingssystem.

Dokument som fulgte saken:

- Brev fra Avlsutvalget for geit i Møre og Romsdal, datert 27.05.05

Vedtak: Det settes ned en arbeidsgruppe som skal utarbeide et forslag til nytt system for jurvurdering. Grappa skal legge fram forslaget på neste møte i Fagforum geit. Grappa skal bestå av Veronika Fagerland (Avlsrådet for geit), Vibeke Vonheim (Geitekontrollen, TINE), Tone Maria Hanssen (NSG) og Ingunn Nævdal (NSG).

Forslaget fra grappa skal være klart til 1. november slik at det kan sendes ut til fagforumet i forkant av neste møte.

Sak 25/05 Eksteriørfeil hos kje

Det er rapportert om flere tilfeller av unormal beinstilling hos kje i enkelte områder i Troms. Avlsutvalget for geit i Troms har diskutert saken i møte og har tatt kontakt med NSG i denne sammenheng. Det er mye som tyder på miljømessige årsaker, men det kan også være genetiske årsaker involvert.

Dokument som fulgte saken:

- Utdrag fra referat fra Avlsutvalget for geit i Troms 27. juni 2005

Vedtak: Avlsrådet for geit oversender saken til Helsetjenesten for geit for å undersøke videre om den unormale beinstillingen hos en del kje i Troms skyldes feilernæring og/eller andre miljøårsaker. Dersom problemet ikke fullt ut kan

tilegnes miljøforhold, vil avlsrådet vurdere en kartlegging for å se på utbredelse og mulige genetiske faktorer.

Sak 26/05 Fagrapport 2004

Det foreligger nå et utkast til Fagrapport 2004 fra Avlsrådet for geit og Fagforum geit. Rapporten bygger blant annet på tall fra geitekontrollen, søknad om produksjonstilskudd, innrapportering fra bukkeringene og gjennomgang av indekslister. Seminstatistikken er begrenset og bygger på innrapportering fra inseminørene.

Dokument som fulgte saken:

- Utkast til fagrapport 2004 fra Avlsrådet for geit og Fagforum geit.

Vedtak: Fagrapporten for 2004 godkjennes med de justeringer som fremkom i møtet.

Sak 27/05 Realisering av ”nyorganisering av geiteavlen”

Landsmøtet i NSG vedtok i mars 2005 en ny organisasjonsmodell for avlsarbeidet på sau og geit. Med utgangspunkt i denne modellen hadde Thor hadde laget et notat med blant annet forslag til inndeling i regioner, hvordan dette kan tilrettelegges i forhold til seminringen og framdriftsplan for realisering av den nye organiseringen.

På møtet ble det også presentert en modell hvor regionleddet var tatt ut med direkte link mellom avlsrådet og bukkeringene samt seminringene (èn for sanerte og èn for ikke-sanerte besetninger). Det er her tenkt at bukkeringene er en overordnet enhet for f.eks fylke med dagens bukkeringer som undergrupper (samarbeid om bukker). Disse gruppene vil i denne modellen ikke ha et eget styre. Avlsplanlegging i besetningene til medlemmene i seminringene og bukkeringene vil være en viktig del av systemet. I denne forbindelse må det vurderes om det er mulig og hensiktsmessig med et tilsvarende samarbeid med TINE som det Geno har.

Organisasjonsmodellen må ta høyde for seminringen(e) og at bukkeringene fortsatt eksisterer en stund til.

Dokument som fulgte saken:

- Notat om realisering av ”nyorganisering av geitavlen” av Thor Blichfeldt
- Modell for omorganisering av avlsarbeidet i NSG (vedtatt på Landsmøtet i NSG, mars 2005)

Vedtak: Avlsrådet vil presentere to alternative modeller på førstkommende møte i Fagforum geit. Styret i NSG orienteres om disse to modellene i forkant av fagforumsmøtet. Dersom det er ønske om å gå inn for en annen organisasjonsmodell enn den som ble vedtatt på landsmøtet, må dette godkjennes av styret.

Sak 28/05 Tidspunkt, sted og program for møte i Fagforum geit

Fagforum for geit hadde sitt forrige møte i forbindelse representantskapsmøtet i NSG i oktober i fjor. Lederne i de fylkesvise avlsutvalga deltok.

Det har vært en utvikling i saker og nye tema for diskusjon har dukket opp i løpet av året. Tiden er derfor inne for å planlegge et nytt møte i fagforumet.

Aktuelle saker:

- Bukkeringene og seminringen. Plan for arbeidet framover.
- Framtidig organisering av geitavlen
- Prosjektrapport om forvaltning av smittsomme sykdommer (orientering ved Synnøve Vatn)
- Framlegg til nytt jurvurderingssystem (ved arbeidsgruppa)

Dokument som fulgte saken:

- Referat fra møtet i Fagforum geit 20.-21. oktober 2004.
- Oppsummering av gruppearbeidene på fagforumsmøtet 20.-21. oktober 2004.

Vedtak: Neste møte i Fagforum geit avholdes 30. november - 1. desember 2005 på Quality Airport hotel ved Gardermoen. Lederne i de fylkesvise avlsutvalga for geit innkalles og programmet blir satt opp i henhold til det som fremkom i møtet. I invitasjonen må det opplyses om at det er mulig å komme med ønsker til programmet. Det blir nytt møte i avlsrådet siste halvdel av dag 2.

Sak 29/05 Referat- og orienteringssaker

a) Referat fra møte om avlssituasjonen for flokkene som er med i Friskere geiter, 29. juni 2005

Dokument som var vedlagt:

Referat fra møte 29.06.05

b) Besøk av to fagpersoner fra Nord-Korea i forbindelse med eksport av bukkeseid v/ Tormod, Heiko og Ingunn

Sak 30/05 Eventuelt

Avlsbukker i ”Friskere geiter” - besetninger

Det står en rekke avlsbukker i ”Friskere geiter” – besetninger som har muligheten til å bli granska på grunn av salg at døtre til andre besetninger som er med i ”Friskere geiter”. Kåra bukker med minst 12 døtre fordelt i minst tre besetninger vil komme med i den offisielle indekslisten. Slike granska bukker i sanerte besetninger vil i tillegg ha status som frisk.

Avlsrådet har mottatt en forespørsel fra ”Friskere geiter” –deltaker Jorunn Hagen. Hun lurer på om avlsrådet har planer om å ta vare på slike bukker med tanke på semin. Selv har hun bukker som er ”ferdigbrukte” i egen besetning og på grunn av plassmangel er det ikke enkelt å beholde disse bukkene.

Dokument som fulgte saken:

- Henvendelse pr. e-post fra geiteholder og ”Friskere geiter” – deltaker Jorunn Hagen

Vedtak: Bukker som tas inn til semin vil være godt betalt. Det vil være opp til den enkelte ”Friskere geiter” – deltaker å vurdere om det er verdt å ta vare på bukker som kan bli aktuelle for semin.